



NATO NÄME?

Biziň saýtymyz:
www.nato.int
görmäge gelmeseňizlän

Demirgazyk Atlantik Hyzmatdaşlyk Guramasy dünýäniň iň möhüm halkara guramalarynyň biridir. Ol syýasy we harby bileleşigi bolup, onuň düzümine Ýewropadan we Demirgazyk.

Amerikadan 30 agza döwletleri girýär. Bu döwletler howpsuzlyk we goranmak ugrunda özara hyzmatdashedlyk üçin ýygnaýşyrlar. Bu babatdan, NATO ýokarda agzalan iki materik arasynda syýasy we howpsuzlyk ugurlaryndan hyzmatdashedlygyň ýeke-täk köprüsi bolup durýar.

ADAMLARY GORAMAK

Biz köplenç islän wagtymyz howpsuz ýerde gezmeläp, ykdysady taýdanam parahat bir ýerde ýaşap bilmegimizi tebigy bir ýagdaý hasaplaýarys. Durmuşyň her bir sepgidinde howpsuzlyk biziň ösüşimiz üçin iň bir möhüm meseledir.

HYZMATDASHLYGY BERKITMEK

Parahatçylykly gatnaşyklary dowam etdirmek we çuňňur halkara düşünişmek üçin özara gürrüňdeşligi we hyzmatdashedlygy gurnamak gaty möhümdir.

NATO öz agzalaryna bir-biri bilen howpsuzlyk meselelerini özara maslahatlaşyp, birek-birege ynam döretmek we uzyn wagtyň içinde çaknyşyklaryň önüni almak üçin uly mümkinçilik döredýär.

Iş ýüzünde hyzmatdashedlyk we köp taraplaýyn inisiatiwa arkaly, bu ýurtlar özlere howp salýan güýçlere garşy bilelikde göreşýär.

TÄZE HOWPLARA GARŞY GÖREŞMEK

Abanýan howp üýtgan wagty, asudalygy goramagyň usullaram üýtgeýär. NATO özüniň goranmak serişdelerini häzirki döwürde abanýan howplara garşy göreşmäge amatly ýagdaýa getirýär. Ol terrorism, başaryksyz döwletler we asudalyga howp salýan köpçülikleýin ýok ediş ýaraglar ýaly meseleleri çözmek üçin köpmilletli täze çözgütleri getirýär we bu çözgütleri iş ýüzünde görkezmek üçin güýç ýygnaýar.

PARAHATÇYLYGY WE DURNUKLYLYGY GURMAK

Asudalygyň hözirini hemme adamlar bilelikde görüp bilýär. Parahatçylyga howp salýan wakalaryň emele gelen regionlaryny asudalaşdyrmak möhümdir. Şol sebäpli NATO, beýleki halkara guramalar bilen bilelikde, krizis çözme operasiýalarynda görnükli roly eyeleýär.



NATO NÄME EDÝÄR?

NATO, öz agzalaryny syýasy we harby ýollar bilen goramagy maksat edinýär. Şol bir wagtyň özünde ol NATO-nyň agzasy bolmadyk ýurtlar bilen goranmak reformalary we parahatçylygy saklamak ýaly köp ugurlardan giňişleýin maslahatlaşmagy we hyzmatdaşlygy goldaýar.

Özara pikir alyş-çalşygy we hyzmatdaşlyk arkaly, NATO öz agza döwletleriniň serhetleriniň içinde we daşynda her hili çaknyşygyň önüni almaga goşant goşýar.

Ol demokratiki usullar y goldaýar we düşünişmezlikleri parahatçylykly ýol bilen çözmegiň tarapdary bolup durýar. Eger

diplomatiki ýollar bilen çözüp bolmajak meseleler yüze çyksa, bu gurama ýeke özi ya-da beýleki ýurtlar we halkara guramalar bilen bilelikde hereket edip, krizisi harby ýollardan çözmek üçin ýeterlik resursa eýedir.

Şol bir wagtyň özünde NATO-nyň üçünji ugry, kyn ýagdaýda guramaçylygy alyp barmak, öz Agzalaryna we Hyzmatdaşlaryna tebigy hadysalaryň emele gelen ýagdaýynda kömek bermek, bulardan başga-da, ylym we daş töwekek babatdan hyzmatdaşlygy goldaw bermek bolup durýar.

NATO NÄHILI IŞLEÝÄR?

Her bir agza ýurduň hemişelik delegasiýasy NATO-nyň Brýusseldäki syýasy merkezinde işleýär. Bu delegasiýanyň başlygy ilçi bolup, ol Hyzmatdaşlygyň maslahatlaşma we karar berme proseslerinde öz hökümetiniň wekili hasaplanýar.

Demirgazyk Atlantik Geňeşi, bu Guramanyň iň möhüm karar berme organydyr. Bu geňeş belli wagtlarda ýygnaýar, onuň başlyklygyny NATO-nyn Baş Sekretary alyp baryp, gerekli ýerlerde agzalar yň möhüm meselelerde ylalaşmagyna kömek edýär.

NATO tarapyndan kabul edilýän kararlar ähli agzalaryň agzybirligi bilen alynýar. Şol sebäpli, "NATO karary" ähli agza ýurtlaryň şol karar bilen razylaşýandygyny aňladýar.

NATO-nyň özüne degişli hemişelik güýçleri gaty azdyr. Haçan-da Demirgazyk Atlantik Geňeşi bir operasiýa üçin ylalaşanda, her bir agza ýurt öz islegine görä goşant goşýar. Operasiýanyň maksady ýerine ýetirilenden soň bu güýçler öz ýurtlaryna gaýdyp barýar.

Bu operasiýalary guramak we alyp barmak wezipesi harby komanda düzümine degişlidir. Komandanyň düzümine baş ştab we agza ýurtlarda ýerleşýän bazalar girýär.

NATO-nyň gündelik işleriniň, syýasy we harby taýdan howpsuzlyk üçin goýýan maýa goýumlary maksatnamalarynyň çykdajylary üçin umumy bir fond bolup, her bir agza hökümet öňden ylalaşylan çykdajy bölüşme düzgünnamasyna laýyklykda öz goşandyny bu fonda goşýar.



AGZA WE HYZMATDAŞ ÝURTTLAR

1949-njy ýylyň Gurbansoltan aýynyň 4-i, Demirgazyk Atlantik Hyzmatdaşlygyna gol çekilmegi

AGZA ÝURTTLAR (KABUL EDILEN WAGTYNA GÖRÄ)

Albaniýa - 2009	Ispaniýa - 1982
Amerikanyň Birlleşen Ştatlary - 1949	Italiýa - 1949
Belgiýa - 1949	Kanada - 1949
Beýik Britaniýa - 1949	Latwiýa - 2004
Bolgariýa - 2004	Litwa - 2004
Çeh Respublikasy - 1999	Lýuksemburg - 1949
Çernogoriýa - 2017	Niderlandiýa - 1949
Daniýa - 1949	Norwegiýa - 1949
Demirgazyk Makedoniýa - 2020	Polşa - 1999
Estoniýa - 2004	Portugaliýa - 1949
Fransiýa - 1949	Rumýniýa - 2004
Germaniýa - 1955	Slowakiýa - 2004
Gresiýa - 1952	Slowniýa - 2004
Hyrwatystan - 2009	Türkiýe - 1952
Islandiýa - 1949	Wengriýa - 1999

DÖWLETLERIŇ PARA HAT ÇYLYK UGRUNDAKY HYZMATDAŞLYGY (PUH)

Austriýa	Malta
Azerbeýjan	Moldovýa
Belarusýa	Orsiýet
Bosniýa we Gersegowina	Özbekistan
Ermenistan	Serbiýa
Finlandiýa	Şwesiýa
Gazagystan	Şwessariýa
Gruziýa	Täjigistan
Gyrgyzstan	Türkmenistan
Irlandiýa	Ukraina

ORTAGÜNDOĞAR GÜRRÜNDEŞLIK AGZALARY

Algeriýa	Müsür
Israýel	Tunis
Marokko	Ürdün
Mauritaniýa	

STAMBUL HYZMATDAŞLYGY BAŞLANGYJY (SHB)

Bahreýn Döwleti
Birlleşen Arap Emiratlary
Katar Döwleti
Kuweýt Döwleti

BÜTINDÜNYÄ SÄRIKDEŞLER

Awstraliýa
Günorta Koreýa
Kolumbiýa
Mongoliýa
Owganystan
Päkistan
Täze Zelandiýa
Yrak
Ýaponiýa